

професор М. Яковлев відповів: «Насамперед треба побудувати виробничі і науково-творчі процеси на принципах інтеграції з провідними вітчизняними художніми школами, широкого використання традицій народного мистецтва, не схуватися справжніми цінностями відсвідом за кордонних колег. Будь-яка ізольована автономізація мистецької освіти не має права на існування».

За три роки його перебування на посаді директора було якісно налагоджено навчальний процес, інститут отримав третій рівень акредитації, суттєво зміцніла матеріальна база, було створено кафедру мистецтвознавства та кафедру інженерних дисциплін комп'ютерного проектування. Залишаючись членом вченої ради НАОМА, Микола Іванович працює в тісному контакті з провідними фаховими кафедрами і навчально-творчими лабораторіями.

Принципова позиція керівника КДІДПМД ім. М. Бойчука, уміння працювати з людьми не залишилась поза увагою. На загальних зборах Академії мистецтв України у березні 2007 року М. Яковлева одноголосно було обрано керівником апарату Президії — головним ученим секретарем АМУ. Оцінюючи роботу Миколи Івановича на посаді в день ювілею, президент АМУ Андрій Володимирович Чебикін відзначив позитиви, які відбулися за півторарічний термін перебування Миколи Івановича на цій посаді.

Сьогодні Микола Яковлев, головний учений секретар АМУ, працює також професором кафедри теорії, історії архітектури та синтезу мистецтв НАОМА, провадить підготовку аспірантів і докторантів, є членом двох спеціалізованих вчених рад з присудження кандидатських і докторських учених ступенів, членом президії ВАК України.

Науково-творча і педагогічна діяльність Миколи Яковлева відзначена нагородженням його орденом «За заслуги» III ступеня, Золотою медаллю Академії мистецтв України, Золотою медаллю Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, почесним званням заслуженого працівника освіти України.

Тож побажаємо йому подальших творчих і наукових злетів, втілення світлих ідей, думок і мрій, котрі слугуватимуть на благо зміни вітчизняного культурного, мистецького і духовного світу на краще.

Леонід ПРИБЕГА

*проректор з наукової роботи НАОМА,
завідувач кафедри теорії, історії архітектури і синтезу мистецтв, професор*

ПАВЛО МАКОВ

(До 50-річчя від дня народження)

2009 рік став знаковим не тільки для мистецького життя Харкова, а й для всієї України. У червні на одному з найбільш відомих аукціонів — Sotheby's у рамках проекту «Сучасне мистецтво Росії та України» представлених сучасними українськими художниками (В. Цигалов, О. Ройтбурд, І. Гусев, М. Мамсіков, І. Чичкан) творів уперше була продана робота харків'янина Павла Макова «Державна скатертина». В одному з інтерв'ю напередодні події митець зізнався: «Мені 50 років і час, коли я прагнув потрапити на Sotheby's, давно минув. Відібрали і добре. Щиро радий за Україну, не за себе. Хоч і маленький, але все ж таки крок у бік Європи».

Мистецтво художника П. Макова, котрий спеціалізується у таких різновидах графіки, як офорт і гравюра, вже давно «крокує» по світу. Персональні виставки, спільні проекти,

лекції і майстер-класи в Америці, Великобританії, Данії, Естонії, Іспанії, Італії, Німеччині, Росії, Угорщині, Чехії, Шотландії. Його роботи – в постійно діючих експозиціях Третяковської картинної галереї і Державного музею мистецтва ім. О. Пушкіна (Москва), Національної галереї (Вашингтон) і Метрополітен-музею (Нью-Йорк), їх також можна побачити у Центрі сучасного мистецтва (Осака) і PinchukArtCentre (Київ), у Музеї Вікторії та Альберта (Лондон) та у Національному художньому музеї України. Бібліографія митця, його книжки-альбоми: «Наш пейзаж», «Анатомія мішені і все, все, все...», «Книга днів», «Utopia. Хроніка 1992–1995», «Авторські книжки і щоденники» просякнуті дивовижною поетикою і метафоричністю.

Вітаючи сьогодні з ювілеєм Павла Макова – «колекціонера часу», для якого «поняття центру периферія – відносні», презентуючи його творче кредо, ми наведемо деякі висловлювання і думки самого митця. Отже, слово членові Національної спілки художників України, Королівського товариства живописців і графіків Великобританії, члену-кореспонденту Академії мистецтв України – Павлу Макову.

«Взагалі, – каже ювіляр, – мене вважають художником-графіком, але насправді працюю з папером. У Європі дещо точніший вислів – works on paper. Це мені ближче, адже іноді я фотографую, і малюю, і роблю об'єкти з бронзою. Мої форти не можна назвати класичними, тому я хочу, щоб мене просто називали художником. Так, художником...». І далі П. Маков зізнається: «Мене життя захоплює. Все інше – технологія. Мені й деталь цікава, а також погляд з висоти пташиного польоту. Як усе це перетворюється у мистецтво, для мене й досі є таємницею».

«Глибоко відчуваю, – каже художник, – що усі ми належимо до єдиного культурологічного товариства. В літературі вирішуються одні проблеми, в образотворчому мистецтві – інші, але разом вони творять культуру нації і країни. Взагалі, я вважаю, що двомовність – це не найбільш позитивний наш досвід. Мені жаль росіян, які не можуть читати сучасну українську літературу в оригіналі!» «Одна із головних моїх ідей стосовно світу – люди ніколи не перебувають у стовідсотковій реальності або у стовідсоткових мріях. Ми живемо між мріями і реальністю».

«Я сам, – наголошує П. Маков, – мислю свої роботи книжками. «Хроніка утопії» для мене важить більше, ніж окремі роботи. Це ілюстрації до мого оповідання, мого життя. Я по суті не ілюстратор... Книжка – це найбільша метафора, навіть тоді, коли вона без тексту!» «Культурологічний український простір ще й досі не оволодів світом, – бідкається художник. – Я ще жодного нормального міністра культури не зустрічав! Богдан Ступка був дуже поганим міністром тому, що він надто талановитий актор! Але, як на мене, це був єдиний міністр, якого цікавила культура. Мистецтво не потребує адміністрування. Навпаки, культура потрібна політикам, адже це – їхнє обличчя у світі. Саме з цим обличчям вони їдуть до Європи».

«Вважаю, – розмірковує П. Маков, – що художник не має права думати про ринок, займаючись своєю роботою. Ринок, так чи інакше, ним користується. Насправді все зводиться до дуже простої формули: потрібно продавати зроблене, але не можна робити те, що продається». І далі про сутність творчої діяльності митець каже: «В якийсь момент я зрозумів: поки ти займаєшся тим, що цікаво тобі, є шанс, що знайдуться люди, яким це теж буде цікаво. А як тільки почнеш підігравати суспільним правилам і смакам, твоя діяльність перетвориться на шоу. Це, на мій погляд, найжахливіше, що відбувається сьогодні з мистецтвом».

А вболіваючи за подальшу долю сучасного мистецтва, П. Маков твердить: «Я не можу поскаржитися на абсолютну відсутність інтересу до себе з боку держави. Але до сьогодні немає державного музею сучасного мистецтва! А це сучасне мистецтво, зі смертю мого покоління, стане вже історією культури України. Але тоді буде пізно... Ніхто не поспішає!»

«Часом мені здається, що все залежить від нашого місця розташування і світовідчуття в дану конкретну мить. Усе, що відбувається в житті, якоюсь мірою мистецтво, а якоюсь – ні. Сучасникам відрізнити геніальний твір від підробки завжди було дуже важко. Це зараз нам здається, що в епоху Відродження створювалися лише шедеври. Але ж було й багато нікчемного. Просто час слабке відсівав. Час – універсальний цінитель».

Побажаємо художникові Павлу Макову доброго здоров'я та здійснення його головної мети – «купити якомога більше вільного часу» [1].

1. У статті використанні уривки з інтерв'ю П. Макова, вміщені на сайтах:
<http://www.vest.al.ua/9/nepoddelniiy-makov/>; <http://artvertep.dp.ua/news/9251.html>;
<http://kommersant.ua/Doc.html?docId=892164>; <http://vecherniy.kharkov.ua/news/30836/>;
http://www.slk.kh.ua/view_post.php?id=3493.

Наталія ВЛАДИМИРОВА
кандидат мистецтвознавства

ЧЛЕНИ АКАДЕМІЇ – ЮВІЛЯРИ 2009 РОКУ

ВАЛЕНТИНА ВИРОДОВА-ГОТЬЄ

(До дня народження)

Більше п'ятидесяти років щоденно переступає поріг Київського художнього інституту – Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури шляхетна інтелегентна жінка – заслужений діяч мистецтв України, лауреат мистецької премії «Київ» ім. С. Шинка, член-кореспондент Академії мистецтв України, професор – Валентина Гаврилівна Виродова-Готьє.

Уперше ступила на цей поріг 1954 року студенткою. Тодій пощастило стати ученицею видатного українського живописця О.О. Шовкуненка та інших талановитих митців. А вже у 1959 році, після відмінного захисту дипломної картини «Дівчата-колгоспниці», вона прилучилася до педагогічного колективу кафедри живопису мистецького навчального закладу, який щойно закінчила. За час своєї педагогічної діяльності виховала кілька поколінь майстрів пензля, своїм

прикладом постійного творчого пошуку спонукає студентів якнайкраще опанувати не легке ремесло художника.

В. Виродова-Готьє – майстер багатогранний. Успішно працює у жанрах станкової картини і портрета. У її творчому доробку також вишукані натюрморти та пейзажі. Неабиякий живописний талант художниці був відзначений ще у студентські роки. Її академічні, навчальні роботи «Оголена на блакитному тлі», «Дівчина у жовтому», «Іспанка» заслужено посіли чільне місце у «золотому» фонді музейної збірки НАОМА. У пластиці оголеного тіла авторка досягає виразного силуету та внутрішньої динаміки моделі, що надає живописові особливий одухотвореності. Художниця прагне не тільки вивчити анатомію тіла, а й досягнути анатомію людської душі, розкрити неповторність кожної особистості, унікальність характеру.

Найчастіше Валентина Гаврилівна створює образи своїх сучасників, прицьому вдумливо обирає середовище для кожного свого героя, часто вводить до композиційної канви твору знаки-символи, атрибути професійної діяльності портретованого. Скажімо, композитор Левко Ревуцький постає перед глядачем у тиші свого робочого кабінету, на тлі чорного блискучого рося. Світлий силует постаті сивочолого музиканта контрастує з затемненим, наче зануре-